

Tyrimo „*Švietimo pagalbos
efektyvumo įvertinimas Elektrėnų
savivaldybės ugdymo įstaigose*“
pristatymas

Elektrėnų sav. Švietimo pagalbos centro Pedagoginė psichologinė tarnyba
2014 m.

Tyrimo tikslas -išsiaiškinti švietimo pagalbos efektyvumą Elektrėnų savivaldybės ugdymo įstaigose

Tyrimo dalyviai – 15-os Elektrėnų savivaldybės ugdymo įstaigų pedagogai (apklausoje dalyvavo 160 ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių pedagogai, pradinių klasių ir dalyko mokytojai)

Tyrimo metodas – anoniminis anketavimas pagal PPT specialistų parengtą anketą

Tyrimo atlikimo laikas (duomenų rinkimas ir jų apdorojimas, rezultatų analizė) – 2014 m. sausio- rugpjūčio mėn.

Tyrimo pristatymas:

- Elektrėnų sav. Švietimo įstaigų vadovų pasitarimo metu (2014m. rugpjūčio 28 d.)
- Elektrėnų sav. išplėstinio VGK posėdžio metu (2014 m. lapkričio 19 d.)

Psichologo pagalba (palyginimas)

Kokios pagalbos tikitės iš ugdymo įstaigoje dirbančio psichologo?

- Konsultuoja psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) šių problemų sprendimo klausimais - **54%**
- Bendradarbiauja su mokytoju, specialiuoju pedagogu, logopedu, socialiniu pedagogu ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais – **24.7%**
- Šviečia mokyklos bendruomenę vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos klausimais – **17.7%**
- Atlieka aktualius mokykloje psichologinius tyrimus atsižvelgdamas į mokyklos bendruomenės poreikius – **2.4%**
- Inicijuoja, rengia ir įgyvendina psichologinių problemų prevencijos programas – **1.2%**

Kokią realią pagalbą atlieka įstaigos psichologas?

- Konsultuoja psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) šių problemų sprendimo klausimais - **50%**
- Šviečia mokyklos bendruomenę vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos klausimais – **19%**
- Bendradarbiauja su mokytoju, specialiuoju pedagogu, logopedu, socialiniu pedagogu ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais – **14.1%**
- Atlieka aktualius mokykloje psichologinius tyrimus atsižvelgdamas į mokyklos bendruomenės poreikius – **14.1%**
- Inicijuoja, rengia ir įgyvendina psichologinių problemų prevencijos programas – **2.1%**
- Konsultuoja mokinius profesijos pasirinkimo klausimais – **0.7%**

Logopedo pagalba (palyginimas)

Kokios pagalbos tikitės iš ugdymo įstaigoje dirbančio logopedo?

- Šalina specialiųjų poreikių vaikų kalbos ir kalbėjimo sutrikimus - **69%**
- Konsultuoja pedagogus, tėvus (globėjus) specialiosios pedagoginės pagalbos vaikams teikimo klausimais – **27%**
- Įvertina vaikų kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos ir kalbėjimo sutrikimus, įvertina specialiuosius ugdymosi poreikius - **2%**
- Padeda pedagogams priraikyti vaikams ugdomąją medžiagą ir ugdymo priemones - **2%**

Kokią realią pagalbą atlieka Jūsų įstaigos logopedas?

- Šalina specialiųjų poreikių vaikų kalbos ir kalbėjimo sutrikimus - **62%**
- Konsultuoja pedagogus, tėvus (globėjus) specialiosios pedagoginės pagalbos vaikams teikimo klausimais – **29%**
- Įvertina vaikų kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos ir kalbėjimo sutrikimus, įvertina specialiuosius ugdymosi poreikius - **8%**
- Dalyvauja Vaiko gerovės komisijos veikloje - **1%**

Specialiojo pedagogo pagalba (palyginimas)

Kokios pagalbos tikėtės iš ugdymo įstaigoje dirbančio specialiojo pedagogo?

- Veda pratybas (individualias, pogrūpines ir grupines) - **40%**
- Teikia metodinę pagalbą - **40%**
- Konsultuoja mokytojus, kaip pritaikyti ar individualizuoti Bendrąsias mokymo programas - **14%**
- Atlieka pedagoginį mokinių vertinimą - **6%**

Kokią realią pagalbą atlieka Jūsų įstaigos specialusis pedagogas?

- Veda pratybas (individualias, pogrūpines ir grupines) - **46%**
- Teikia metodinę pagalbą - **31%**
- Konsultuoja mokytojus, kaip pritaikyti ar individualizuoti Bendrąsias mokymo programas - **15%**
- Atlieka pedagoginį mokinių vertinimą – **6.6%**
- Dalyvauja mokyklos VGK veikloje – **1.1 %**

Socialinio pedagogo pagalba (palyginimas)

Kokios pagalbos tikėtės iš Jūsų įstaigoje dirbančio socialinio pedagogo?

- Vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais - **41%**
- Dirba su asmeniu individualiai (su vaiku, tėvais, pedagogais ir kitais įstaigoje dirbančiais specialistais) - **18%**
- Bendradarbiauja su klasių auklėtojais, kitais pedagogais, specialistais, įstaigos administracija sprendžiant vaikų socialinės pedagogines problemas - **13%**
- Padeda tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams ugdyti savo vaiką – **6,4 %**
- Kartu su klasių auklėtojais, kitais ugdytojais rūpinasi vaikų socialinių įgūdžių ugdymu (grupinė veikla) - **6,4 %**
- Inicijuoja, organizuoja socialinių projektų kūrimą ir jų įgyvendinimą – **3,8%**
- Lanko vaikus jų namuose, jeigu klasės auklėtojas neturi tam galimybių – **1.2%**
- Nuolat palaiko ryšius su vietos bendruomene ir įvairiomis įstaigomis, rūpinasi gyvenamosios aplinkos pritaikymu vaiko poreikiams - **1.2%**

Kokią realią pagalbą atlieka Jūsų įstaigos socialinis pedagogas?

- Vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais - **34%**
- Dirba su asmeniu individualiai (su vaiku, tėvais, pedagogais ir kitais įstaigoje dirbančiais specialistais) - **31%**
- Inicijuoja, organizuoja socialinių projektų kūrimą ir jų įgyvendinimą – **13.6%**
- Bendradarbiauja su klasių auklėtojais, kitais pedagogais, specialistais, įstaigos administracija sprendžiant vaikų socialinės pedagogines problemas – **9.8%**
- Kartu su klasių auklėtojais, kitais ugdytojais rūpinasi vaikų socialinių įgūdžių ugdymu (grupinė veikla) – **6 %**
- Lanko vaikus jų namuose, jeigu klasės auklėtojas neturi tam galimybių – **2.2%**
- Tiria socialinės pagalbos poreikį – **1.3%**
- Kartu su įstaigos personalu, visuomeninėmis organizacijomis ir socialiniais partneriais iš kitų institucijų atlieka šviečiamąjį darbą – **0.7%**
- Palaiko ryšiu su įvairiomis valstybinėmis įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, teikiančiomis socialinę, psichologinę, teisinę pagalbą – **0.7%**
- Atstovauja ir gina vaikų teises švietimo įstaigoje, teisėsaugos ir kitose institucijose – **0.7%**

Mokytojo padėjėjo pagalba (palyginimas)

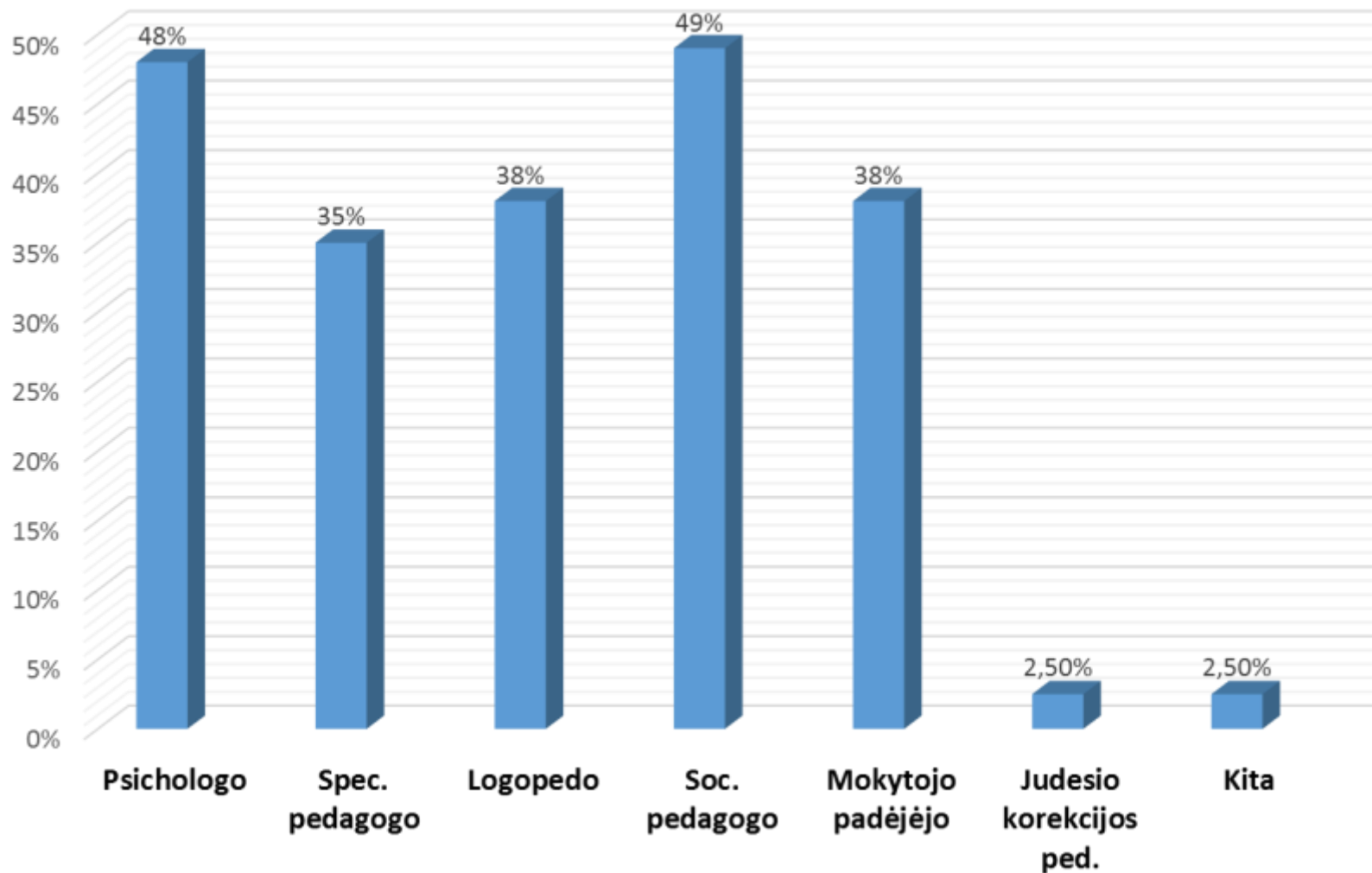
Kokios pagalbos tikėtės iš ugdymo įstaigoje dirbančio mokytojo padėjėjo ?

- Teikia pagalbą mokiniui ar mokinių grupei - **89%**
- Padeda mokiniui įsitraukti į ugdomąją veiklą ir pagal galimybes joje dalyvauti - **7%**.
- Bendradarbiauja su mokytoju, auklėtoju, specialiuoju pedagogu, logopedu ir kitais specialistais - **4%**

Kokią realią pagalbą atlieka Jūsų įstaigos mokytojo padėjėjas?

- Teikia pagalbą mokiniui ar mokinių grupei - **91%**
- Bendradarbiauja su mokytoju, auklėtoju, specialiuoju pedagogu, logopedu ir kitais specialistais - **5%**
- Padeda mokiniui įsitraukti į ugdomąją veiklą ir pagal galimybes joje dalyvauti - **4%**.

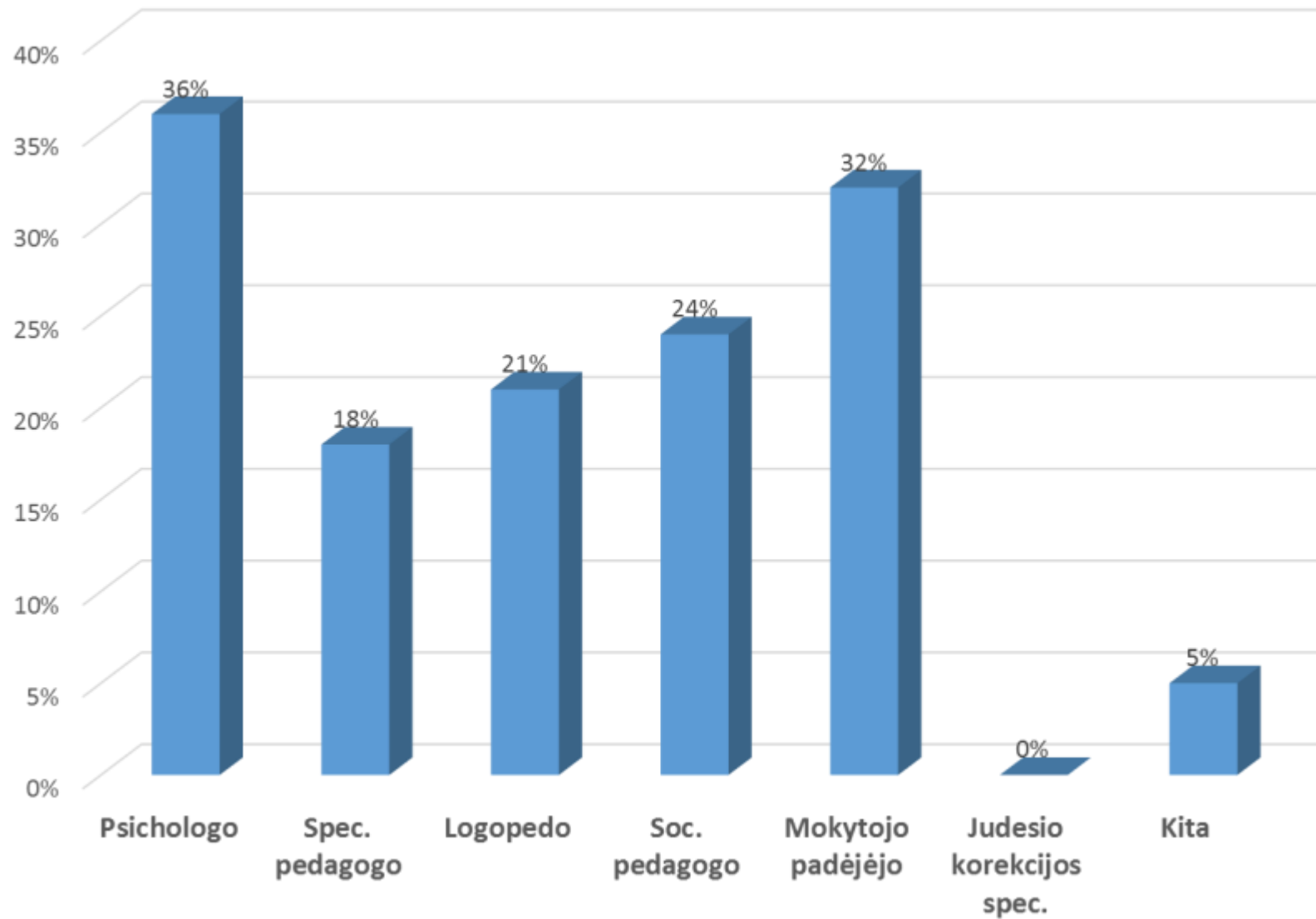
Kurio(-ių) švietimo pagalbos specialisto(-ų), dirbančio(-ių) Jūsų ugdymo įstaigoje, Jums labiausiai reikia?

1 pav.

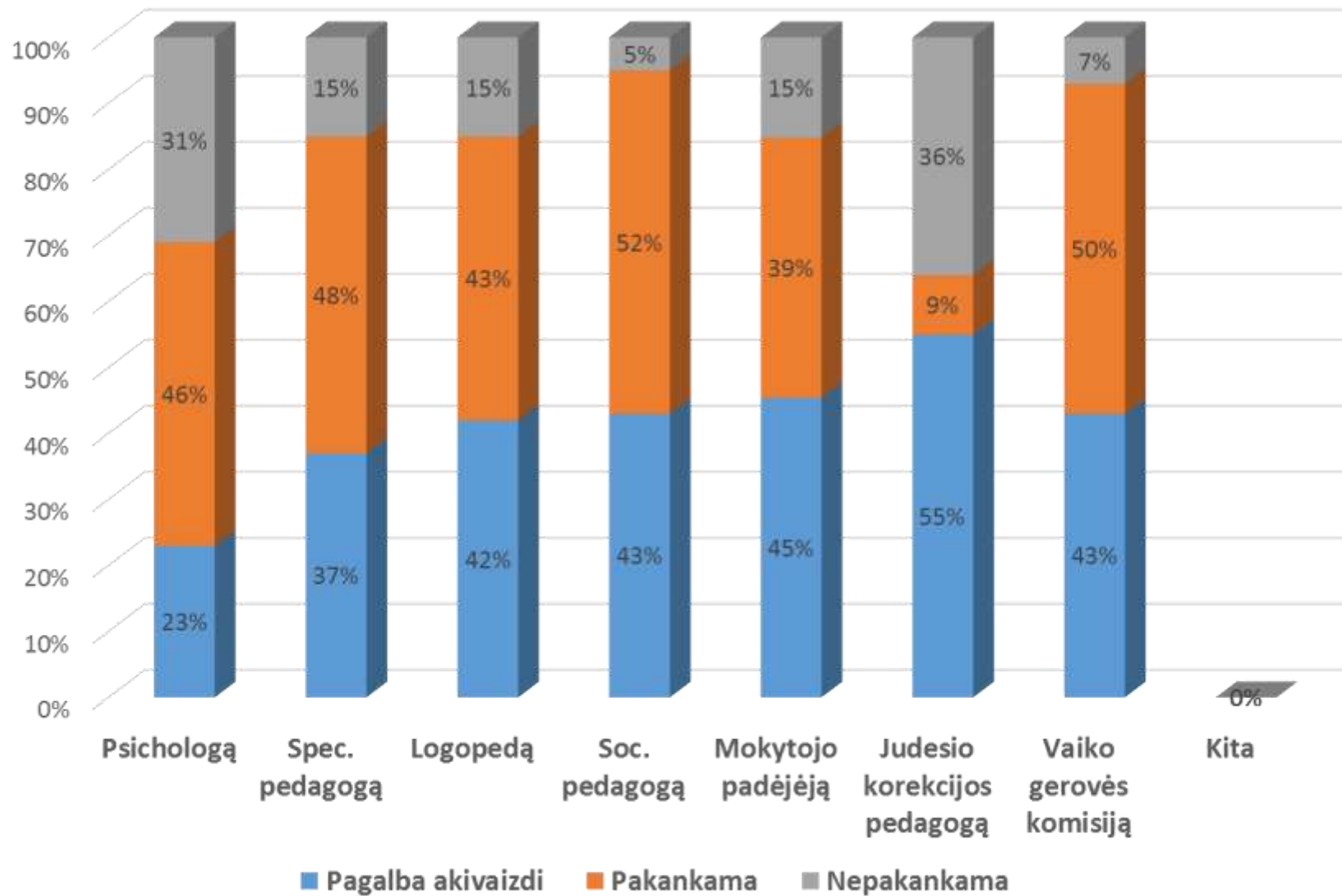

Kurio(-ių) specialisto(-ų) pagalbos reiktų daugiau (Jums trūksta)?

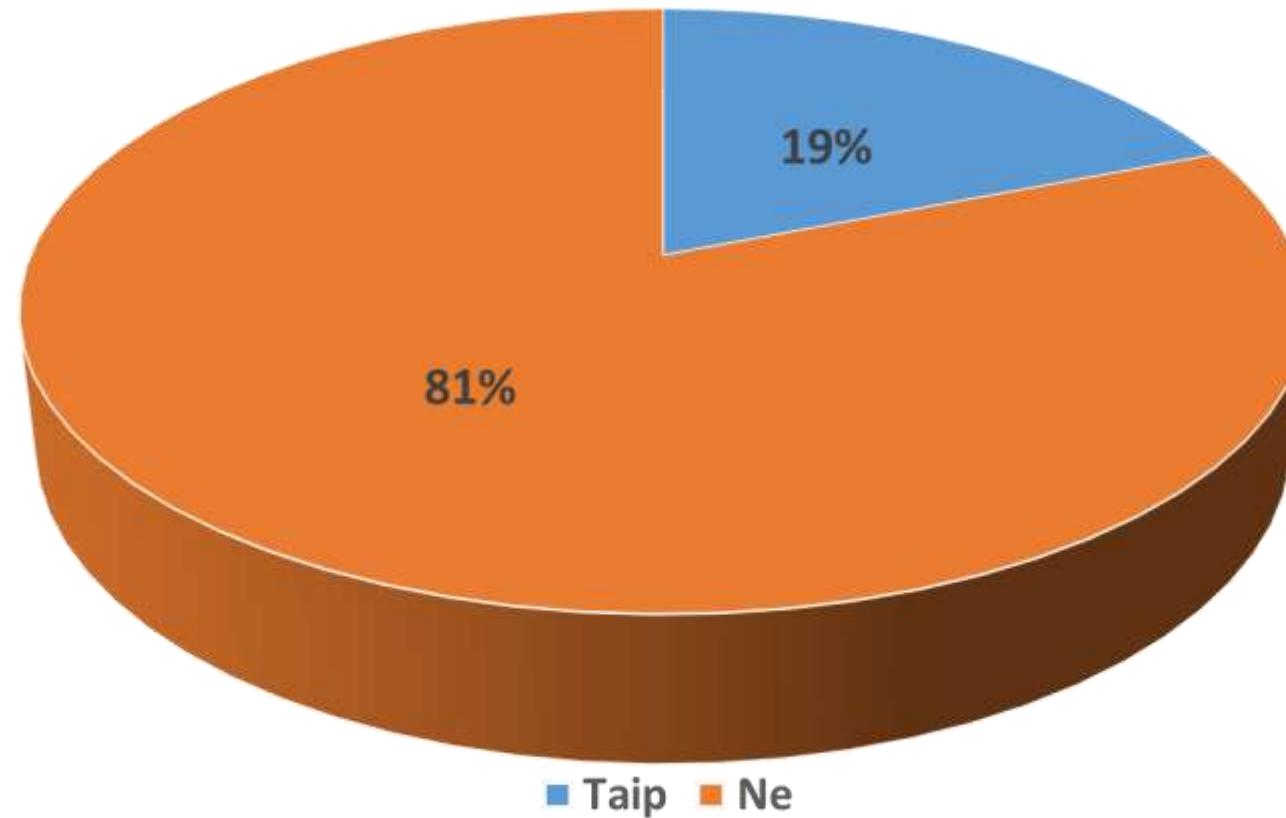
2 pav.

Kaip vertinate įstaigos švietimo pagalbos specialistų ir Vaiko gerovės komisijos darbo rezultatus?

3 pav.

Ar teko kreiptis papildomos specialistų pagalbos už įstaigos ribų?

4 pav.

Kur daugiausia gaunate informacijos apie vaikų specialiųjų poreikių ugdymą ir/ar psichologines ir/ar socialines problemas?

- Kvalifikacijos kėlimo renginiuose – 80%
- Savarankiškai – 71%
- Konsultuoja ugdymo įstaigos administracija – 38%
- Konsultuoja įstaigos Vaiko gerovės komisijos nariai – 53%
- Konsultuoja įstaigos švietimo pagalbos specialistai – 49%
- Konsultuoja savivaldybės Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai – 35%
- Konsultuoja savivaldybės Švietimo skyriaus specialistai – 9%
- Kita – 1%

Kokia Jūsų nuomonė apie savivaldybės Pedagoginės psichologinės tarnybos teikiamą pagalbą?

Daugiau pozityvūs atsiliepimai (54 pedagogai):

„Esant reikalui kreipiamės ir visada būname išgirsti, suprasti“

„Dalyvavau organizuotose seminaruose, gavau reikalingų darbui žinių, sėkmingai naudoju“

Neutralūs atsiliepimai (28 pedagogai):

„Vykdo švietėjišką veiklą, organizuoja seminarus“

„Atlieka vertinimą, teikia rekomendacijas darbui su specialiu ugdymosi poreikių vaikais; vyksta PPT konsultacinės dienos kasmet mokykloje“

Mažiau pozityvūs atsiliepimai (14 pedagogai):

„Norėtusi glaudesnio bendradarbiavimo“

„Labai retai matome“

•**Kita (20 pedagogų):** „Nežinau“, „švietimo paslaugų centras organizuoja seminarus, vykdo olimpiadas, padeda organizuoti ekskursijas“

Kokia Jūsų nuomonė apie savivaldybės Švietimo skyriaus teikiamą pagalbą?

• Daugiau pozityvūs atsiliepimai (27 pedagogai):

„Dirba puikiai, geranoriškas požiūris į mokytoją“

„Padeda reikalui esant. Pagalba operatyvi ir konkreti“

• Neutralūs atsiliepimai (18 pedagogų):

„Vykdė priežiūrą, rengia seminarus“

„Bedradarbiauja su mokyklos administracija“

• Mažiau pozityvūs atsiliepimai (13 pedagogų):

„Pagalba nepakankama“

„Apsiriboja tik kontrole“

• Kita (12 pedagogų): „Neteko susidurti“, „Nežinau“

Pedagogų pasiūlymai dėl švietimo pagalbos veiksmingumo, kokybės gerinimo

- Gerinti atliekamo darbo kokybę (24 pedagogų)
- Didinti trūkstamų švietimo pagalbos specialistų skaičių (19 pedagogų)
- Dažniau organizuoti praktinius seminarus (14 pedagogų)
- Skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą tarp įstaigų švietimo pagalbos specialistų, pedagogų, tėvų, PPT ir Švietimo skyriaus specialistų (11 pedagogų)
- Didinti finansavimą mokykloms (8 pedagogai)
- Daugiau akcentuoti dėmesį šeimai (3 pedagogai)
- Kita (švietimo pagalbos kokybe patenkinti 4 pedagogai)

Rezultatų apibendrinimas (I)

- Lyginant realią logopedo atliekamą veiklą ugdymo įstaigoje su pagalba, kurios pedagogai tikisi gauti iš logopedo, pastebimi tam tikri skirtumai: pedagogų manymu, logopedas šiek tiek mažiau šalina specialiųjų poreikių vaikų kalbos ir kalbėjimo sutrikimus nei jie tikėtusi; pedagogai mažiau pastebi ir/ar žino apie logopedo atliekamą funkciją - vaikų kalbos raidos ypatumų įvertinimą, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų nustatymą, specialiuosius ugdymosi poreikių įvertinimą.
- Specialiojo pedagogo pagalba, vedant individualias ir grupines vaikų/mokinių pratybas, pilnai atitinka pedagogų lūkesčius. Pedagogai iš specialiojo pedagogo daugiau tikėtusi metodinės pagalbos, nei ji yra teikiama.
- Analizuojant rezultatus, gautus pedagogams atsakius į klausimus kurios pagalbos jie tikisi iš socialinio pedagogo ir kokią realią pagalbą jie gauna iš šio specialisto, gauti skirtumai: socialinis pedagogas dažniau dirba individualiai su asmeniu (vaiku, tėvais ir pan.) ir mažiau padeda spręsti konfliktines situacijas, nepakankamai bendradarbiauja su klasių auklėtojais, kitais pedagogais, specialistais, įstaigos administracija sprendžiant vaikų socialines pedagogines problemas negu pedagogai tikisi iš šio specialisto.

Rezultatų apibendrinimas (II)

- Apklausos metu pedagogų buvo klausiama kurių švietimo pagalbos specialistų jiems labiausiai reikia ir kurių specialistų pagalbos reiktų daugiau. Beveik kas penktam pedagogui (49-48 proc.) labiausiai reikia (kreipiasi) psichologo ir socialinio pedagogo pagalbos ir vis dar trūksta (apie 32-35 proc.) psichologo, mokytojo padėjėjo pagalbos (1,2 pav.).
- Geriausiai pedagogai įvertino socialinio pedagogo ir VGK darbo rezultatus, o prasčiausiai - psichologo darbo rezultatus (3 pav.).

Atsižvelgiant į tai, jog pedagogų lūkesčiai, vertinant mokytojo padėjėjo pagalbą, yra pilnai patenkinti, tuomet išryškėjusį šio specialisto pagalbos trūkumą galima sieti su mokytojo padėjėjo etatų skaičiaus nepakankamumu.

Į psichologą pedagogai dažniausiai kreipiasi pagalbos, tačiau jo pagalbos jiems trūksta ir jie labiausiai nepatenkinti šio specialisto darbo rezultatais. Lyginant pedagogų lūkesčius psichologinei pagalbai ir realiai psichologo atliekamas veiklas, pastebėta psichologo bendradarbiavimo stoka su mokytoju, specialiuoju pedagogu, logopedu, socialiniu pedagogu ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais. Dalį psichologo atliekamų veiklų pedagogai nepastebi ir/ar nežino apie jas (pvz. psichologiniai tyrimai), dalis pedagogų neretai psichologui priskiria kitų švietimo pagalbos specialistų (socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo, logopedo) atliekamas funkcijas. Taip pat pedagogų nepasitenkinimas psichologo darbo rezultatais galėtų sietis su nepakankamais psichologo profesiniais įgūdžiais, kompetencija.

Pedagogai taip pat dažniausiai kreipiasi pagalbos į socialinį pedagogą ir jie labiausiai patenkinti šio specialisto darbo rezultatais.

Rezultatų apibendrinimas (III)

- Gauti duomenys 4 pav. rodo, jog 81 proc. pedagogų sulaukia pagalbos iš įstaigoje dirbančių švietimo pagalbos specialistų ir 19 proc. pedagogų kreipėsi papildomos pagalbos už įstaigos ribų (jų atsakymuose minima PPT, PSC, VTAT specialistų, nepilnamečių reikalų inspektorių ir kt. pagalba).
- Daugiausia informacijos apie vaikų specialiųjų poreikių ugdymą ir/ar psichologines ir/ar socialines problemas pedagogai gauna kvalifikacijos kėlimo renginiuose ir savarankiškai skaitydami literatūrą, internetinę medžiagą ir pan. Tik kas penktą pedagogą šiais rūpimais klausimais konsultuoja įstaigos VGK, švietimo pagalbos specialistais.
- Pedagoginės psichologinės tarnybos ir Švietimo skyriaus teikiamą pagalbą pedagogai vertina labiau teigiamai (dominuoja dažniau pozityvūs atsiliepimai).
- Pedagogų manymu, gerinant švietimo pagalbos efektyvumą, svarbu gerinti atliekamo darbo kokybę, didinti trūkstamų švietimo pagalbos specialistų skaičių, bei dažniau organizuoti praktinius seminarus.